

Settari, Olga

Hudební tisky a rukopisy v Brně

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. H, Řada hudebněvědná. 1970, vol. 19, iss. H5, pp. [151]-169

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/112181>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

OLGA SETTARI

HUDEBNÍ TISKY A RUKOPISY V BRNĚ

Soupis, který zde předkládáme, vznikl jako pokus o evidenci všech tištěných i rukopisných hudebních památek kancionálové povahy, které jsou porůznu roztroušeny po brněnských knihovnách a archívech a za současného stavu registrace neumožňují hudebnímu historikovi ani základní orientaci ve zvolené oblasti.

Náš výzkum se soustředil na prameny výlučně české proveniencie, notované, s časovým omezením do r. 1800. Sledovali jsme uložení těchto památek v oddělení starých tisků Universitní knihovny v Brně a v hudebně historickém oddělení Moravského muzea v Brně. Ve fondech Městského archívu v Brně jsme nezjistili žádné kancionály, zato se však celá řada kancionálů 16.—18. století nachází ve Státním archívu v Brně. Je to celkem 34 tištěných i rukopisných zpěvníků, z toho asi 16 kancionálů nepochybné nebo pravděpodobné české proveniencie. Na brněnské filosofické fakultě v hudebně historickém semináři prof. Jana Racka byl v nedávné době proveden soupis těchto kancionálů a jejich podrobný paleografický, částečně i hudebně historický, rozbor.¹ Odkazujeme prozatím na tuto práci a všímáme si v našem soupisu pouze hudebních památek z fondů Universitní knihovny v Brně a z fondů hudebně historického oddělení Moravského muzea v Brně, jež dosud nebyly systematickým způsobem zpracovány.²

V oddělení starých tisků Universitní knihovny v Brně je to celkem 28 tištěných notovaných kancionálů z let 1564—1784, v hudebně historickém oddělení Moravského muzea v Brně pak 3 notované tisky (z r. 1674, 1693 a 1719) a 3 notované rukopisy (z r. 1745, 167?, 1 nedatován). Z 28 tištěných kancionálů Universitní knihovny je 7 tisků bratrských, 11 katolických, 4 luterské, 3 utrakvistické, další 3 tisky nelze spolehlivě identifikovat. V hudebně historickém oddělení Moravského muzea v Brně jsou 2 tisky katolické a 1 tisk luterský, dále 3 rukopisy, pravděpodobně katolického původu.

V našem soupisu podáváme nejprve samostatně přehled tištěných kancionálů (celkem 29 jednotek) chronologicky od r. 1564 do r. 1784. Kancionály jsou průběžně číslovány pořadovými čísly 1—29. Tento soupis zahrnuje všechny tisky z Universitní knihovny v Brně a také 3 tisky z hu-

¹ H. Slačková: *Hudební památky ze 14.—18. století ve Státním archívu v Brně*. Diplomní práce. Brno 1966, strojopis. Vedoucí práce: Dr. Theodora Straková.

² Pokud se mi podařilo zjistit, nezabýval se dosud nikdo z hudebních historiků soupisem kancionálů v těchto fondech a nemáme ani dílčí studie o jednotlivých exemplářích a pod.

debně historického oddělení Moravského muzea v Brně, které jsou zařazeny v soupisu pod příslušným pořadovým číslem podle svého letočtu a nemají znovu uveden obecný typografický popis. Pro staré tisky z Universitní knihovny nám byl přitom vodítkem soupis, který provedl odborný pracovník oddělení starých tisků Vladislav Dokoupil.³ Tři rukopisné kancionály z hudebně historického oddělení Moravského muzea jsou uvedeny ve zvláštním oddíle soupisu opět chronologicky s čísly 1–3.⁴

Popis každého tištěného či rukopisného kancionálu začíná záhlavím, ve kterém uvádíme kromě zkráceného názvu díla i jméno autora, příp. jméno pořadatele nebo vydavatele zpěvníku, pokud ovšem víme nebo předpokládáme, že se na redakci podílel i autorsky. Autorský údaj v záhlaví považujeme za důležitý, neboť jej nelze v některých případech z titulního listu ani z popisu celého tisku vyčíst.⁵ V dalším popisu kancionálu vycházíme z obecně platných norem soupisu,⁶ u tištěných zpěvníků připojujeme vždy číslo, pod kterým je zmíněný exemplář popsán v Knihopise českých a slovenských tisků.⁷ Vlastní popis jednotlivých exemplářů pak sleduje především přesné postižení současného stavu tisku, příp. rukopisu, bez hlubších exkurzí historickosrovnávacích, které, jak se domníváme, nejsou účelem soupisu tohoto typu. Pokud se v tisku vyskytly přívazky, popisujeme je rovněž, ale jen ve zkráceném znění tak, aby doplňovaly obraz o jednotlivém exempláři. Má-li knihovna určitý tisk ve více exemplářích, jsou uvedeny pod patřičným pořadovým číslem všechny exempláře. Obecný popis a stanovení počtu písní (textů i nápěvů) pak vychází vždy z úplného exempláře, příp. z toho exempláře, který je nejméně defektní.

Protože náš soupis si všímá výhradně notovaných tisků a rukopisů, zmíníme se alespoň krátce o hudební stránce popisovaných kancionálů. Charakteristickým typografickým znakem všech tištěných zpěvníků je, že mají notaci sázenou ze špalíčeků, většinou na pravidelné šlinkové osnově, někdy i na 4linkové nebo 3linkové osnově. Přitom se 4linkový systém nevyskytuje jen v rámci chorální notace, kde bychom jej zcela logicky před-

³ Vl. Dokoupil—Vl. Telec: *Soupis tisků hudební povahy do r. 1800 z fondů Universitní knihovny v Brně*. Strojopis, připravuje se k tisku.

Děkuji dr. Dokoupilovi za laskavé zapůjčení tohoto soupisu ke studiu i za nevšední ochotu, s jakou mi poskytli řadu konzultací a upozornil mne na některé problémy popisu starých tisků.

⁴ U nedatovaného rukopisu „Vánoční písně“ usuzujeme podle paleograficko-diplomatického rozboru na dobu 18. stol.

⁵ Srov. např. *Kancionál z r. 1659*, který vydal Jan Amos Komenský a podílel se na něm i autorsky, nebo všechna v tomto soupisu uvedená vydání *Českého kancionálu Matěje Václava Šteyera*.

⁶ Srov. např. J. Borecký: *Pravidla katalogu základního*. Praha 1925. Fr. Horák: *O popisu starých tisků*. Praha 1947, zvl. otisk ze *Slovanské knihovny*, roč. 6, 1947. M. Boháčová: *Zásady popisu rukopisů*. Praha, ČSAV 1955, rozmn.

Pro hudební problematiku pak např. V. Plocek: *Zpracování nejstarších hudebních rukopisů v Universitní knihovně*. Ročenka UK v Praze 1958, 12–20. Fr. Mužík: *Úvod do kritiky hudebního zápisu*. Acta Universitatis Carolinae 1961, Philosophica et Historica 3. J. Černý: *Soupis hudebních rukopisů Muzea v Hradci Králové*. Miscellanea musicologica 19, Praha 1966.

⁷ *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Díl II. Tisky z let 1501–1800. Zd. Tobolka. Praha 1939, 9 sv.

pokládali, ale i v rámci zápisů v mensurální notaci, podobně jako systémem 3linkový. Domníváme se tedy, a namátkový rozbor některých zápisů z různých kancionálů to potvrzuje, že tiskaři mnohde volili počet linek nezávisle na určitém notačním typu, ale spíše v závislosti na tom, kolik linek potřebovali pro adekvátní zachycení průběhu melodie v rámci notové osnovy.

Nápěvy písní všech tištěných i rukopisných kancionálů jsou notovány chorální notací rombicovou a kvadrátní, černou a bílou mensurální notací, z klíčů se používají všechny běžné druhy klíčů C, klíče F a klíč G. Notované zápisy z jednotlivých kancionálů jsou dokladem toho, jak se v českém prostředí asimilovaly základní notační typy a jak se dále na domácí půdě vyvíjely. Z tohoto hlediska bude jistě zapotřebí věnovat notačním problémům uvedených zpěvníků zvláštní pozornost v samostatné studii.

Po stránce nápěvné představuje soubor evidovaných zpěvníků nejen nepřehledné bohatství textů (celkem ve všech kancionálech 15 609 textů), ale i množství melodicky hodnotných nápěvů (celkem 10 685 nápěvů) od jednohlasých písní, litaní, žalmů a antifon přes písně s instrumentálním doprovodem (většinou s varhanním doprovodem a s vyznačeným generálbasem) ke dvouhlasým, tříhlasým a čtyřhlasým písním i k rozsáhlejším samostatným skladbám.⁸ Pro účely našeho soupisu jsme u každého z popisovaných kancionálů alespoň stručně uvedli počet textů a počet nápěvů (s rozlišením nápěvů jednohlasých a vícehlasých) tak, jak jsme jej zjistili z jednotlivých exemplářů. Proto se naše údaje někdy liší od některých běžně uváděných údajů o počtu nápěvů v hymnologické literatuře, pochopitelně zvláště tam, kde jsme měli k dispozici defektní tisk.⁹

Jsme si vědomi toho, že soupis hudebních tisků a rukopisů tohoto typu může splnit jen základní informační funkci a že bude potřeba jej rozpracovat a zaměřit se na řešení dílčích otázek formou jednotlivých studií apod. Přesto se však domníváme, že je potřebné upozornit na výskyt hudebních pramenů v archívech a v knihovnách, na jejich současný stav i na množství nápěvného materiálu, který obsahují a který není zatím adekvátním způsobem zpracován.

* * *

Das Verzeichnis, das wir vorlegen, soll der Evidenz aller gedruckten und handschriftlichen Denkmäler dienen, die den Charakter von Gesangbüchern haben und, verschiedentlich in Brünner Büchereien und Archi-

⁸ Srovn. např. „Requiem České“ v tisku *Capella regia musicalis* Václava Holana *Rovenského* z r. 1693, „Lamentatio“ Vavřince Černoorského z r. 1590, „Sedmerý způsob spjwánj Litanie . . .“ Filipa Leuconea z r. 1608 aj.

⁹ U řady písní jsme zjistili u textu jednak odkaz na jiný nápěv kancionálu, jednak současně s tímto odkazem vytištěnou notaci dalšího nápěvu, kterým lze rovněž uvedenou píseň zpívat. Při stanovení počtu odkazů jsme případy tohoto typu jako odkazy nehodnotili. V jiných sporných případech jsme přihlédlí k rejstříku. U všech evidovaných kancionálů jsme počet textů i nápěvů u každého z exemplářů stanovili samostatně, a to pouze z těchto exemplářů, nikoli na základě údajů z literatury, pokud ovšem existují.

ven verstreut, den Musikhistorikern bei dem heutigen Stand der Registrierung nicht einmal eine beiläufige Orientierung auf dem gewählten Gebiet gestatten.

Unsere Forschungen konzentrierten sich auf notierte Quellen ausschließlich tschechischer Provenienz, die bis zum Jahr 1800 reichen. Wir verfolgten das Vorkommen dieser Denkmäler in der Abteilung alter Drucke der Universitätsbücherei in Brünn und in der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums in Brünn. In den Beständen des Brüner städtischen Archivs stellten wir keine Gesangbücher fest, dagegen sind im Staatlichen Archiv zu Brünn insgesamt 34 gedruckte und handschriftliche Gesangbücher aus dem 16.–18. Jahrhundert hinterlegt, davon 16 zweifellos oder wahrscheinlich tschechischer Provenienz. Ein Verzeichnis dieser Gesangbücher wurde in der jüngsten Zeit nebst einer eingehenden paläographischen und teilweise auch musikhistorischen Analyse an der philosophischen Fakultät der Universität JEP im musikhistorischen Seminar Prof. Racek zusammengestellt.¹ Wir verweisen deshalb vorläufig auf diese handschriftliche Arbeit und beachten bloß die Musikdenkmäler aus den Beständen der Universitätsbücherei in Brünn und der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums in Brünn, die bisher noch nicht systematisch bearbeitet wurden.²

In der Abteilung alter Drucke der Universitätsbücherei in Brünn handelt es sich um insgesamt 28 gedruckte Gesangbücher aus den Jahren 1564–1784, in der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums in Brünn um 3 notierte Drucke (aus den Jahren 1674, 1693 und 1719) und 3 notierte Handschriften (aus den Jahren 1745, 167?, 1 undatiert). Von den 28 gedruckten Gesangbüchern der Universitätsbücherei sind 7 Gesangbücher der Böhmisches Brüder, 11 katholische und 4 lutherische Gesangbücher, 3 utraquistische Gesangbücher, weitere 3 Drucke lassen sich nicht verlässlich identifizieren. In der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums in Brünn befinden sich 2 katholische Drucke, 1 lutherischer Druck und 3 Handschriften, die wahrscheinlich katholischer Herkunft sind.

In unserem Verzeichnis bieten wir zuerst eine selbständige Übersicht gedruckter Gesangbücher (insgesamt 29 Einheiten) in chronologischer Reihenfolge vom Jahr 1564 bis zum Jahr 1784. Sie tragen die laufenden Nummern 1–29. Diese Übersicht umfaßt sämtliche Drucke aus der Universitätsbücherei in Brünn und 3 Drucke aus der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums in Brünn. Die zuletzt genannten Drucke reihten wir unter der betreffenden laufenden Nummer nach ihrer Jahreszahl ein, ohne ihre allgemeine typographische Beschreibung zu wiederholen. Für die alten Drucke aus der Universitätsbücherei verwendeten wir als Leitfaden die Aufstellung, die die wissenschaftliche Arbeitskraft

¹ Helena Slačiková: *Hudební památky ze 14.–18. století ve Státním archivu v Brně*. (Musikdenkmäler aus dem 16.–18. Jahrhundert im Staatlichen Archiv in Brünn.) Diplomarbeit, Brünn 1966, Schreibmaschinenschrift. Leiter der Arbeit: Dr. Theodora Straková.

² Soweit ich feststellen konnte, hat sich bisher noch kein Musikhistoriker mit einer Zusammenstellung der Gesangbücher aus den genannten Beständen befaßt und wir besitzen nicht einmal eine Teilstudie über die einzelnen Exemplare u. a.

der Abteilung alter Drucke, Vladislav Dokoupil, vorgenommen und zum Druck vorbereitet hat.³ Drei handschriftliche Gesangbücher aus der musikhistorischen Abteilung des Mährischen Museums werden in einem besonderen Abschnitt des Verzeichnisses, abermals in chronologischer Reihenfolge unter den laufenden Nummern 1–3 angeführt.⁴

Die Beschreibung eines jeden gedruckten oder handschriftlichen Gesangbuches beginnt mit dem Rubrum, wo wir außer dem abgekürzten Titel des Werks auch den Namen des Autors, bezw. den Namen des Bearbeiters oder Herausgebers des Gesangbuchs anführen, soweit wir natürlich wissen oder voraussetzen, daß er auch als Autor an der Redaktion teilgenommen hat. Die Autorenangabe halten wir für wichtig, da man sie in manchen Fällen weder dem Titelblatt noch der Beschreibung des Druckes selbst entnehmen kann.⁵

Bei der folgenden Beschreibung des Gesangbuchs gehen wir von den allgemein gültigen Normen aus,⁶ bei gedruckten Gesangbüchern geben wir regelmäßig die Nummer an, unter der das betreffende Exemplar in der Bibliographie tschechischer und slowakischer Drucke beschrieben wird.⁷ Der eigentlichen Beschreibung der einzelnen Exemplare folgt vor allem eine genaue Schilderung des gegenwärtigen Zustands des Drucks, bezw. der Handschrift, ohne tiefere historisch-vergleichende Exkursionen,

³ Vl. Dokoupil – Vl. Telec: *Soupis tisků hudební povahy do r. 1800 z fondů Universitní knihovny v Brně*. (Verzeichnis gedruckter Musikalien bis zum Jahr 1800 aus den Beständen der Universitätsbücherei in Brünn. (Schreibmaschrienschrift, zum Druck vorbereitet. Bei dieser Gelegenheit danke ich Herrn Dr. Vladislav Dokoupil für die Leihgabe dieses Verzeichnisses zu Studienzwecken und die ungewöhnliche Bereitwilligkeit, mit der er mich auf einige Probleme der Beschreibung alter Drucke aufmerksam gemacht und meine Arbeit durch eine Reihe sachlicher Bemerkungen bereichert hat.

⁴ Die nicht datierte Handschrift „Vánoční písně“ reihen wir nach der paläographisch-diplomatischen Analyse in das 18. Jahrhundert ein.

⁵ Vergl. z. B. das *Gesangbuch aus dem J. 1659*, das Jan Amos Komenský herausgab und an dem er sich auch als Autor beteiligte, oder sämtliche in dem vorliegenden Verzeichnis angeführten Ausgaben des Tschechischen *Gesangbuchs* von Matěj Václav Šteyer.

⁶ Vergl. z. J. Borecký: *Pravidla katalogu základního*. (Richtlinien für einen Grundkatalog.) Prag 1925.

Fr. Horák: *O popisu starých tisků*. (Über die Beschreibung alter Drucke.) Prag 1947, Sonderabdruck aus *Slovanská knihověda*, Jahrgang 6, 1947.

M. Bohatcová: *Zásady popisu rukopisů*. (Grundsätze der Beschreibung von Handschriften.) Prag, CSAV 1955.

Zur Musikproblematik z. B. V. Plocek: *Zpracování nejstarších hudebních rukopisů v Universitní knihovně*. (Bearbeitung der ältesten Musikhandschriften in der Universitätsbibliothek.) Jahrbuch UK, Prag 1958, 15–20.

Fr. Mužík: *Úvod do kritiky hudebního zápisu*. (Einführung in die Kritik der Notierung.) Acta Universitatis Carolinae 1961, Philosophica et Historica 3.

J. Černý: *Soupis hudebních rukopisů Muzea v Hradci Králové*. (Verzeichnis der Musikhandschriften des Museums in Hradec Králové.) *Miscellanea musicologica* 19, Prag 1966.

⁷ *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Díl II. Tisky z let 1501–1800. (Bibliographie tschechischer und slowakischer Drucke von den ältesten Zeiten bis zum Ende des XVIII. Jahrhunderts. II. Teil. Drucke aus den Jahren 1501–1800.) Red. Zd. Tobolka. Prag 1939, 9 sv.

die — wie wir annehmen — nicht Aufgabe von Verzeichnissen des gegebenen Typs sind. Soweit bei dem Druck angebundene Schriften (Adligate) vorkommen, beschreiben wir sie ebenfalls, um das Gesamtbild der einzelnen Exemplare abzurunden. Falls die Bücherei einen bestimmten Druck in mehreren Exemplaren besitzt, werden unter der betreffenden laufenden Nummer sämtliche Exemplare angeführt. Die allgemeine Beschreibung und Bestimmung der Zahl von Liedern (Texten und Melodien) stützt sich in der Regel auf das komplette, eventuell auf das am wenigsten defekte Exemplar.

Nachdem unser Verzeichnis ausschließlich notierte Drucke und Handschriften in Betracht zieht, erwähnen wir wenigstens in aller Kürze auch die musikalische Seite der beschriebenen Gesangbücher. Als charakteristisches typographisches Merkmal aller gedruckter Gesangbücher kann man anführen, daß ihre Notation aus Druckstöcken, meist auf einem regelmäßigen Fünf-Linien-System, manchmal auch auf einem Vier-Linien- oder Drei-Linien-System gesetzt ist. Dabei erscheint das Vier-Linien-System nicht nur im Rahmen der Choralnotation, wo man es logisch voraussetzen könnte, sondern auch im Rahmen der Aufzeichnungen in Mensuralnotation, ebenso wie das Drei-Linien-System. Wir nehmen also an — und als Stichproben vorgenommene Untersuchungen einiger Aufzeichnungen verschiedener Gesangbücher bestätigen diese Annahme — daß die Drucker die Zahl der Linien nicht nach einem bestimmten Notationstypus, sondern eher je nachdem wählten, wieviele Linien sie für die adäquate Festhaltung des melodischen Verlaufs im Rahmen des Notensystems benötigten.

Die Melodien der Lieder sind bei allen gedruckten und handschriftlichen Gesangbüchern in rhombischer oder quadratischer Choralnotation, schwarzer und weißer Mensuralnotation geschrieben; verwendet werden alle geläufigen Arten des C-Schlüssels, die Schlüssel F und G. Die notierten Aufzeichnungen der einzelnen Gesangbücher belegen die Art der Assimilierung und Weiterentwicklung der hauptsächlichen Notationstypen im tschechischen Milieu. Von diesem Gesichtspunkt aus wird es sicher angemessen erscheinen, dem Notationsproblem dieser Gesangbücher eine Sonderstudie zu widmen.

In melodischer Hinsicht repräsentiert das Ensemble der evidierten Gesangbücher nicht nur einen unerschöpflichen Reichtum von Texten (insgesamt 15 609 Texte), sondern auch eine Menge wertvoller Melodien (insgesamt 10 685 Melodien), von einstimmigen Liedern, Litaneien, Psalmen und Antiphonen beginnend, über Lieder mit Instrumentalbegleitung (meist mit Orgelbegleitung und beziffertem Generalbaß) bis zu zwei-, drei- und vierstimmigen Liedern und umfangreicheren selbständigen Kompositionen.⁸

Für die Zwecke unseres Verzeichnisses führten wir bei jedem der beschriebenen Gesangbücher wenigstens kurz die Zahl der Texte und Melodien (bei Unterscheidung ein- und mehrstimmiger Melodien) so an, wie wir sie nach den einzelnen Exemplaren konstatieren konnten. Deshalb

⁸ Vergl. z. B. „Requiem Czeské“ im *Gesangbuch* Václav Holan Rovenskýs aus dem J. 1693, „Lamentatio“ Vavřinec Černoorskýs aus dem J. 1590, „Sedmerý spůsob spjwánj Litanie . . .“ des Filip Leuconeus aus dem J. 1608 u. a.

unterscheiden sich unsere Daten manchmal von den in der hymnologischen Literatur üblichen Angaben über die Zahl der Melodien, begreiflicherweise besonders in Fällen, wo wir defekte Drucke zur Verfügung hatten.⁹

Wir sind uns dessen bewußt, daß der geschilderte Typus unseres Verzeichnisses gedruckter und handschriftlicher Tondenkmalen nur die Funktion von Rahmeninformationen erfüllen kann und daß es deshalb notwendig sein wird, dieses Verzeichnis vom Aspekt der Lösung verschiedener Teilfragen in Form von Sonderstudien u. a. auszuarbeiten. Trotzdem nehmen wir an, daß es nützlich ist, auf das Vorkommen musikalischer Quellen in Archiven und Büchereien, auf ihren heutigen Zustand und die Menge des Melodienmaterials aufmerksam zu machen, das sie enthalten und das bisher noch nicht in gebührender Weise bearbeitet wurde.

Übersetzt von Jan Gruna

1. 1564 Písně duchovní evangelické

Pjsně Duchownj Ewangelistské opět znowu přehlédnuté zprawené a shromážděné: Y také mnohé nowě složené z gruntu a základu Pjsem swatých... (V Ivančicích, od Václava Solína a pomocníků jeho pod zpravováním bratra Jana Blahoslava, 2. prosince 1562 – 17. února 1564.) Anno Domini: 1564. 2°. (4)–376–(11) 1.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevořezy, iniciálky, vlysy, viněty. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na (2a): k Čtenáři Pobožnému...

Na (4a): Pořádek Tytulůw Pjsnj...

Na 1.1a: Prwnj djl Pjsnj Ewangelistských...

Na 1.162a: Druhý djl Pjsnj Ewangelistských...

Na 1.287a: Třetj djl Pjsnj Ewangelistských...

Na (3a): Základ Pře Mistra Jana Husa...

Na (4a): Registrum na wssecky Pjsně Kancyonálu tohoto.

Knihopis č. 12.861.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2–458472: chybně svázané listy při vazbě – po listu 104 následují listy 135–194, pak listy 105–134 a dále list 195. První čtyři nečíslované listy chybějí. Jsou nahrazeny třemi listy rukopisu, které byly sevřeny při pozdější převazbě. Druhý a třetí list rukopisu obsahuje předmluvu ke kancionálu: „k Čtenáři pobožnému... x Staršj a Kněžj Gednoty Bratrské čistého Ewangelium w Čechách w Morawě y w Polsstě kazatelé.“ Zdá se, že tato předmluva byla opisována podle pozdějšího vydání Písní duchovních evangelických z r. 1567 (Knihopis č. 12.864). První číslovaný list rovněž chybí, je nahrazen jedním listem rukopisu s nadpisem „O s Stoupenj Syna Božjho s nebe...“ Číslované tištěné listy začínají listem 2a, kde je uvedena už i notace. Odtud je tisk bez defektů až po list 20. Listy 20, 22, 23, 24 a 25 jsou opět rukopisné, list 21 chybí. List 376 a další dva nečíslované listy jsou psány rukou, za nimi následuje šest nečíslovaných listů tištěných a tři nečíslované listy rukopisu. Poslední dva rukopisné listy navazují na konec rejstříku a obsahují dodatek se třemi písněmi, který není v tištěných exemplářích: 1. Pjseň Nowá Oprawde Krystowě: Procněsúzugess a tak těžce trapjš x Radowati se budem na weky wekuw Amen.

⁹ Bei einer Reihe von Liedern konnten wir bei dem Text den Hinweis auf eine andere Melodie des Gesangbuchs, zugleich auch die gedruckte Notation einer anderen Melodie feststellen, nach der man das betreffende Lied ebenfalls singen konnte. Bei der Bestimmung der Zahl von Hinweisen haben wir Fälle dieses Typs nicht als Hinweise registriert. In anderen Fällen wurde das Register in Betracht gezogen.

2. Nowa Pjsen O Lasce Krystowě: Loučiti se budu s tebou Marny Swěte x gednoho, adtohoto času, ažnaweky Amen.
3. Příprawa k Swadbě Berankowe: Powstantež Božj wěrnj x času wykoupenj Amen. Všechny tři uvedené písně jsou zapsány bez notace.
- Provenience: rukopisem psaný list (1b) obsahuje poznámku Adolf Vojtíšek, číslo 44 v Borovnicích.
- 747 písní, 447 s nápěvy.

2. 1572 Hymny v překladu Jana Vorličného

Hymny, to gest, Pijsnie chwal Božských... od Jana Worličného... přeložené, a wůbec pro Čzest a Chwálu Božij... vydané... V Starém Miestie Pražském, Gifij Melantrych z Aventýna, nákl. Jan Worličného 1572. 2°. (4)—142—(1) 1.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou. Dřevořez, iniciálky, viněty. Chorální notace rombická, bílá mensurální notace.

Na (1a): Hymny to gest Pijsnie chwal Božských...

Na 2a: Předmluwa na Hymny k pobožnému Čžtenáři...

Knihopis č. 17.557.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3—23319a:

poslední listy jsou defektní, chybějí listy 93—96.

celý tisk je přívazkem k Vorličného Žaltáři z r. 1572 (Zialtárz Swatého Davida Krále a Proroka Lidu Božjho. Z Latinské řeči přeložený... a na Wersse Hendecafyllabon w Rytmy Gedenácti Syllab gest složený... od Jana Worličného ec. Mésstenijna w Nowém Městě Pražském. Při koncy přidány gsau Pijsničky z Zákona Božjho... Wytisstieno w Starém Městě Pražském v Gifijho Melantrycha z Aventýnu. Létha Pánie M. D. Lxxij. 2°. (12)—155—(10) 1. Knihopis č. 17.557. Tento žaltář není notovan a obsahuje celkem 150 žalmů a 13 písní.

Provenience: na zadní předsádce rukopisná poznámka 20. Magi 1750 Dorothea... Strachota ex Pago Brd Dominio Kuhneburgensí...

198 písní, 99 s nápěvy.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3—23319b: je to druhý exemplář Hymnů Vorličného z r. 1572, opět jako přívazek k tisku Žaltář svatého Davida z r. 1572. Chybějí listy 94—96.

3. 1576 Jakub Kunwaldský: Kancionál český

Kancyonál Česky Genž gest Kniha Pijsnij Duchownijch Ewangelistských... K tomu y Nesspor podlé tegož rádu ke wssem Památkám náležijcý. Složený a shromažděný od Kněze Jakuba Kunwaldského Učitele Cýrkewnijho w Starém Gitčijně. 1576. Wytisstěno w Holomúcy v Jana Oliwetského. 2°. (352) 1.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Dřevořezy, iniciálky, vlysy, viněty. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na A 2a: Karel Starssij z Žerotijna a na Starém Gitčijne a Goldssteyně ec. Johanka Czernčická z Kácowa na Starém Gitčijně...

Na A 3a: ... Karlowi Starssijmu z Zierotijna... Kněz Jakub Kunwaldský... z Fary Starého Gitčijna... 1576.

Na N 6a: ... Konec Dijlu Prwnijho.

Na O 1a: Druhy Dijl Pijsnij...

Na P 1a: Dijl Třetij: O Cýrkwi Swaté...

Na Y 4a: Čžtwrtý Dijl Kancyonálu tohoto...

Knihopis č. 4619.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2—50663:

počet listů 338, chybí list Bbb 5 a Mmm 1, dále na začátku tisku všechny listy až po list B 2. Tisk je značně poškozen, řada listů defektních. Na předním předeštlí erbovní exlibris: Jos. G. A. Szalatnay, Ev. Theol. H. C. nat. 1861.

615 písní, 296 s nápěvy.

4. 1576 Jan Kunwaldský: Nešpor český

Nesspor Česky Složený z Žalmuow Dawida Swatého a Pijsnij Duchownijch... Ode-mne Kněze Jakuba Kunwaldského Učitele Cýrkewnijho w Starém Gitčijně. (w Holomúcy v Jana Oliwetského). 1576. 2°. (2)—57 1.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou, titulní list dvoubarevně. Dřevorez, iniciálky. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na A 2a: Getřichowi z Kunowic Kněz Jakub Kunwaldský . . .

Knihopis č. 4620.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-50663:

je to druhý díl Kancionálu Jakuba Kunwaldského z r. 1576 (Knihopis č. 4619). Tisk je značně poškozen, některé listy defektní, počet listů 2—(45).

86 písní, 70 s nápěvy.

5. 1578 Ján Sylván: Písne nové

(Písne nové na sedm Žalmů kagijčých y giné Žalmy od Jána Sylwana z Teyna Horssowského. W Praze Létha Páně 1578.) 8°. (64) 1.

Český text vytištěn gotikou, iniciálky, viněty. Bílá mensurální notace.

Na A 2a: Pijseň na I. Zialm kagijčy S°Dawida . . .

Na (B 3b): . . . Na Zalm VII. kagijčy S°Dawida . . .

Na (B 6b): . . . Pijśnička na Žalm XC. Swatého Dawida . . .

Na (B 8a): . . . Pijśnička složená Léta Páně 1564 od J.(ana) S.(ylvána) . . .

Na C 5b: . . . Tato Pijśnička od Jana Sylvána . . .

Na G 4b: . . . Skonáwagij se Pijśničky Jana Sylvána.

Na G 5a: Giné některé Pijśničky . . .

Knihopis č. 15 867.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1-23363:

chybí titulní list.

46 písní, 24 s nápěvy.

6. 1580 Šimon Lomnický: Písne nové

Písne Nowé. Na Ewangelia Swatá Nedělnij přes celý Rok . . . pod rozdiľné známé y prihodné Melodye složené . . . A nynij wnowé wssechny wúbec wydané. Od Ssimona Lomnického Správce Sskolnijho w Ržečicy Kardassowé. Wytisšteno . . . w Starém Městě Pražském v Giřijho Melantrycha z Awentýnu. Léta Páně MDLXXX. 4°. (8)-177-(3) 1.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou, titulní list dvoubarevně. Dřevorez, iniciálky, viněty. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na (6b): Předmluwa k každému Čtenáři Pobožnému . . .

Na l. XCIIb: Začijná se Druhá stránka Pijšnj . . .

Na Ww 2a: Registrum aneb Pořádek těchto Pijšnj . . .

Knihopis č. 4968.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1-23387:

113 písní, 109 s nápěvy.

7. 1594 Písne duchovní ewangelické

(Písne Duchownj Ewangelistské opět znouw přehlédnuté, zprawené a shromážděné: Y také mnohé v nowé složené z gruntu a základu Pjsem swatých . . . (V Kralicích, v tiskárně Českých bratří (MDXCIII). 4°. (8)-536-(20) str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevorezy, iniciály, vlysy, viněty. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na (2a): k Čtenáři Pobožnému . . .

Na (4a): Prwnj djl Pjsnj Ewangelistských . . .

Na str. 225: Druhý djl Pjsnj Ewangelistských . . .

Na str. 405: Třetj djl Pjsnj Ewangelistských . . .

Na (Kk 5a): Základ Pře Mistra Jana Husa . . .

Na (Kk 6a): Registrum na wssecky Pjse Kancyonálu tohoto.

Knihopis č. 12.868.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-511648:

chybí titulní list, pořadí dalších nečíslovaných listů při převazbě přehozeno: první list obsahuje „Prwnj djl Pjsnj Ewangelistských . . .“, druhý a třetí list předmluvu „k Čtenáři Pobožnému . . .“. Za str. 536 chybí list Kk 5a a následuje devět nečíslovaných tištěných listů, na nichž obsažen rejstřík.

754 písní, 461 s nápěvy.

8. 1595 Šimon Lomnický: Kancionál

Kancyonál a neb: Pijsnie Nowé Hystorycké na dni obzwlásntnij Swátečnij přes celý Rok ... prostě skládané a předložené. A nynij w nowé ... wydané: Od Ssimona Lomnického. Léta Páně: MDVC. 4°. (28)-514-(12) str.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou, titulní list dvoubarevně. Dřevořezy, iniciálky, viněty. Chorální notace rombické, černá a bílá mensurální notace.

Na 4a: Dedicatoria ... Panu Zbynkowi Berkowi z Dubé a z Lippého.

Na 8b: Předmluva k pobožnému Čtenáři ...

Na str. 1: Začínaj se Pjnsné hystorycké ...

Na (3a): Registrum a neb pořádek Pijsnij ...

Knihopis č. 4946.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-23375:

tisk má dva přívazky. Prvním přívazkem je Lamentace Vavřince Černoohorského z r. 1590 [Lamentatio To gest: Pržežalostiwá a taužebná Pijseň o křiwdé a Newinném Umučenij Pána nasseho Gežijssse Krysta ... Složená ke Gměnu a poctiwosti Ctihodného Kněze Wawřince Čzernoohorského Preláta Třeboňského. A Nynij wnowé wúbec wydaná: Od Ssimona Lomnického. Léta Páně: MDXC. 4°. (7) 1. Knihopis č. 4954.]

Celý přívazek obsahuje 1 píseň s jednohlasým nápěvem a 1 píseň s vícehlasým nápěvem. Druhým přívazkem je Sedmerý způsob zpívání litanie od Filipa Leuconea z r. 1608 [Sedmerý spůsob spjwánj Litanie to gest Supplikacy ku Pánu Bohu ... Sebraný a sepsaný ... Od Kněze Filipa Leuconea Faráře na ten čas w Soběchlebch. Prwnj Kúr ... Wytisšteno w Starém Městě Pražském w Impressy Nygrinské. Anno MDCVIII. 4°. (22) 1. Knihopis č. 4819].

[II.: Sedmerého způsobu spjwánj Litaniae to gest Supplikacy ku Pánu Bohu ... Od Kněze Filipa Leuconea Faráře na ten čas w Soběchlebch. Kúr Druhý ... Wytisšteno w Starém Městě Pražském w Impressy Nygrinské. Anno MDCVIII. 4°. (18) 1. Knihopis č. 4819.] Teno druhý přívazek obsahuje 19 litaní s nápěvy, z toho 18 litaní s jednohlasými nápěvy a 1 litaní s vícehlasým nápěvem.

53 písní, 51 s nápěvy.

9. 1598 Písňe duchovní ewangelické

Pjnsné Duchownj Ewangelistské opět znouw přehlédnuté, zprawené a shromážděné: Y také mnohé w nowé složené, z gruntu a základu Pjsem swatých ... (V Kralicích, v tiskárně Českých bratří) MDXCVIII. 4°. (16)-662-(22)-20 str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevořezy, iniciálky, vlysy. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na (2a): k Čtenáři pobožnému ...

Na (4a): Prwnj djl Pjnsnj Ewangelistských ...

Na str. 269: Druhý djl Pjnsnj Ewangelistských ...

Na str. 501: Třetj djl Pjnsnj Ewangelistských ...

Na Rr 7a: Základ Pře Mistra Jana Husa ...

Na Rr 8a: Registrum na wssecky Pjnsné Kancyonálu tohoto.

Knihopis č. 12.869.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-50675a:

chybí prvních osm nečíslovaných listů, které jsou nahrazeny osmi listy jinými. Z nich první tři listy jsou prázdné, čtvrtý list obsahuje erbovní exlibris: Jos. G. A. Szalatnay, nat. Anno MDCCCLXI Pragae. Pátý lis je listem titulním, šestý a sedmý list obsahuje předmluvu „k Čtenáři pobožnému ...“. Na osmém listu začíná „Prwnj djl Pjnsnj Ewangelistských ...“. První dvě číslované strany chybějí, rovněž chybí list Rr 7a. Za str. 662 následuje deset tištěných nečíslovaných listů rejstříku a jedenáct listů rukopisu s názvem: „Regstřík Pjnsníček Duchownjch y Žalmů Swatých, kteréž a kteřiz we dny Nedělnj, Střednj, Patečnj y w giné Swatky wyročnj w Shromážděnjch Cyrkewnjch zpjwány a zpjwánj byti mohau.“

Provenience: na titulním listě dole poznámka Ex libris Joannis Simeoni Pelixan Prachaticensis. Na předním příděšti poznámka Possesor primus huius libri pretiosi erat Johannes Simeon Pelikan Prachaticensis.

744 písní, 458 s nápěvy.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-50675b:

celý tisk je značně poškozen, řada listů ohořelých. Chybí osm nečíslovaných listů na

začátku a číslované strany 1–5. Tisk končí stranou 662, ostatní číslované i nečíslované strany chybějí. Z číslovaných stran chybějí dále tyto strany: 603–618, 633–636, 649–654, 659 a 660.

10. 1601 Jan Rozenplut: Kancionál

Kancyonál To gest: Sebránij Spěwów Pobožných ... Teprwa s nemalau pracy a Nákladem Welebného Preláta, Kněze Jana Rozenpluta Probossta Klásstera Ssternberského ... Weyročně sporádané: A Schwálenijm Geho Wys: Knižj: Mil: Frantisska Kardynála z Dietrichssteyna, Biskupa Holomauckého. W Holomaucy wytlačénijm Giřijka Handle wúbec wydané. Léta MDCI. 4°. (19)-866-(17) str.

Český text vtištěn gotikou, latinský text antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevořezy, viněty, vlysy, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Na (2a): ... Frantisskowi ... Kardynálowi z Dytrychssteyna ... (8a) ... Kněz Jan Rozenplut, z Sswarcenbachu Probosst Ssternberský.

Na str. (313): Druhý Dijl: Pijseň Weyročnjch ...

Na str. (521): Třetij Dijl: Pijseň Weyročnjch ...

Na str. (745): Přidawek Sekwency pobožných ...

Knihopis č. 14907.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-24968:

za str. 866 chybí sedmnáct nečíslovaných stran. Strany 1–8, dále strany 215 a 216 jsou nahrazeny fotokopiemi a dodatečně vevázány. Strany 312–314, 520–522, 741, 745 a 746 jsou prázdné, řada stran chybně očíslována. 426 písní, 256 s nápěvy.

11. 1606 Tobiaš Závorka Lipenský: Písne chval božských

Pjsnie Chwál Božských: To gest: Spěwowé Swatj Cyrkewnj ... W-nowé bedliwé podlé Slowa Božho přehljdnutj, shromážděnj, sprawenj a složenj Od Kněze Tobiasse Závorky Lipenského Děkana Daubrawnického. Wytisstěno w staré Praze v Giřijka J. Dačického: Léta 1602. Wytisstěná a dokonána gest tato Kniha ... Létha Páně MDCVI ... 2°. (665) str.

Český text vtištěn gotikou, latinský text antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevořezy, vlysy, viněty, iniciálky. Chorální notace rombická, černá a bílá mensurální notace.

Na A 2a: Arkleb z Wickowa a na Prusenowicých ... Jan Žalkowský z Žalkowic a na Dobromilicých ...

Na B 3a: Předmluva k Čztenáři ...

Na A 1a: Počijná se Spijwanj ...

Na (Ee 3a): Začjná se Druhý Dijl Spěwów Swatých ...

Na Aaaa 3a: Začjná se Třetj Djl Spěwów Swatých ...

Na Xxxxx 2b: Registrum po Abecedě ...

Na Bbbbbb 2a: Začijná se Čzwtwrtý Dijl Knijhy této ...

Na Bbbbbb 4b: Začijnagi se Zialmowé Swatj ...

Na Rrrrrr 3a: Registr ...

Knihopis č. 17.176.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-25339a:

má pouze 584 nečíslovaných listů, od 1. (Bbbbbb 1a) chybějí ostatní listy, na nichž obsažen „Čzwtwrtý Dijl Knijhy této ...“, žalmy a rejstřík.

1066 písní, 657 s nápěvy.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-25339b:

chybí titulní list, počet listů (643). Chybí jeden nečíslovaný list za titulním listem a další listy od listu 643.

1076 písní, 660 s nápěvy, 150 žalmů bez nápěvů.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-25339c:

prvních třináct nečíslovaných listů je psáno rukopisem, tištěné listy začínají listem D 2a. Listy n 2 a n 3 chybějí, jsou nahrazeny dodatečně vevázanými dvěma listy rukopisu. Od listu (Yyy 4b) jsou listy složky R a Q značně přeházeny (celkem 23 listů, z nichž poslední defektní).

890 písní, 542 s nápěvy.

12. 1610 Tomáš Řešátko Soběslavský: Kancionál celoroční

Kancyonal Celoročnj W kterémž Pjsně Duchownj a Evangelistské ... sebrané a složené gsau. Djl Prwnj. Sepsány Od (někdy) Thomáše Soběslawského, ginák Ržessátky Měsstěnina a spolu Raddnjho Města Sussyce. Nynj Nákladem Giřika Závěty z Závětic wübec wydaný A W Starém Městě Pražském w Ympressý gehu Ssumanské Wytisštěný Leta Páně MDCX. 2°. (8)-149 l.

(II.): Kancyonalu Celoročnjho Aneb Pjsnj Duchownjch Ewangelistských Djl Druhý ... 2°. (2)—206 l.

Český text vtištěn gotikou, latinská slova antikvou, část tisku dvoubarevně. Dřevořezy, vlysy, viněty, iniciálky. Chorální notace rombická, bílá mensurální notace.

Na A 2a: ... Literátům wssech Třj Měst Pražských ...

Na A 5a: In Insignia Georgii Zavietae a Zavietic ...

Na A 5b: Starssý y wssecka Společnost Bratrstva Literátského w Městě Sussycy Pobožnému Čžtenáři ...

Na l. 1: O Nedelj Dni Swátečnjm Křfestianském.

Knihopis č. 15.182.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-295054:

251 písni, 182 s nápěvy.

13. 1615 Písňe duchovní evangelické

Pjsně Duchownj Ewangelistské z Pjsem Swatých, a w nich zawřeného Božjho Učenj, složené ... Léta MDCXV. Přidání gsau k nim Žalmowé Dawida S. w rytmy a zpěwy pobožné, sformowanj. (V Kralicích, vtištěno v tiskárně Českých bratří, 1615.) 2°. (8)-707-(1) str.

Český text vtištěn gotikou, latinská slova antikvou. Dřevořezy, vlysy, viněty, iniciálky. Chorální notace rombická, kvadrátní, černá a bílá mensurální notace.

Na str. (3): Předmluwa k Čžtenáři pobožnému ...

Na str. (7): Prwnj djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 219: Druhý djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 391: Třetj djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 477: Čtwtý djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 533: Registrum na wssecky pjsně Kancyonálu tohoto.

Na str. (549): Žalmowé, To gest, Zpěwowé swatého Dawida ...

Na str. 691: Regstřjk Pjsnj duchownjch y Žalmů swatých ...

Knihopis č. 12.871.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-24764:

chybí strana 103 a 104. Tyto strany jsou nahrazeny dodatečně vevázaným nečíslovaným prázdným listem. Str. 707 chybí, za str. 706 následují tři prázdné nečíslované listy.

635 písni, 400 s nápěvy, 150 žalmů, z nich 125 s nápěvy.

14. 1615 Písňe pohřební

Pjsně Pohřebnj. Obnowené a wydané (v Kralicích, v českobratrské tiskárně?) Léta MDCXV. 8°. 125—(3) str.

Český text vtištěn gotikou, latinská slova antikvou. Dřevořez viněty, iniciálky, vlysy. Chorální notace rombická, bílá mensurální notace.

Knihopis č. 13.288.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1—24516:

má před tištěnými stranami na začátku dodatečně vevázano 15 stran rukopisu (nečíslovaných), z nichž první strana je spojena s předádkou a má nadpis: „Přikladenj těla do hrobu.“ Tyto strany obsahují texty 5 pohřebních písni bez notace. Na konci tisku za rejstříkem následuje 10 nečíslovaných stran rukopisu s dalšími texty pohřebních písni (celkem 2 písňe bez notace).

Provenience: na vazbě poznámka Mateg Spewaček 1761. — Joh. Jilek učitel. — L. Waschitza Gehilf.

45 písni, 28 s nápěvy.

15. 1618 Písně duchovní evangelické

Písně duchovní Evangelistské z Pjsem Swatých a w nich zawřeného Božjho Učení, složené ... Léta Páně MDCXVIII. Přidání gsau k nim Žalmové Dawida swatého ... (V Kralicích, vytištěno v tiskárně Českých bratří). 1618. 4°. (8)—704 str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Dřevořez, vlysy, viněty, iniciálky. Chorální notace rombická, kvadrátní, černá a bílá mensurální notace.

Na str. (2): Předmluva k Čtenáři pobožnému ...

Na str. (7): Prwnj djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 219: Druhý djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 391: Třetj djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 477: Čtwrtý djl Pjsnj Ewangelistských ...

Na str. 533: Registrum na wssecky pjsně Kancyonálu tohoto.

Na str. 545: Žalmové, To gest, Zpěwové swatého Dawida ...

Na str. 683: Regstřjk Pjsnj duchownjch y Žalmu swatých ...

Na str. 704: Poblouzenj některá, w těch swatých zpěvch nalezená ...

Knihopis č. 12.872.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-50602:

na předním přidešti erbovní exlibris Jos. G. A. Szalatnay de Nagy Szalatna, nat. Anno MDCCLXI Pragae.

647 písní, 404 s nápěvy, 150 žalmů, z toho 125 s nápěvy.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2-24758:

chybějí strany 5—12, strana 653 a další strany až do konce tisku.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 24889:

tisk je neúplný, počet stran 137—(2). Zpěvník začíná číslovanou stranou 543 a končí číslovanou stranou 680, za níž následují dvě nečíslované strany rukopisu, na nichž dokončen rejstřík. Z celého kancionálu je tedy zachována jen část s názvem: „Žalmové, To gest, Zpěwové swatého Dawida ...“.

Provenience: před titulní list vlepen lístek s rukopisnou poznámkou *Kniha tato Žalmů Sw. gest Kaupena od Jiřjka Matěgowýho z Weselýho za 30. An. 1784. Thom. Juren 1802.*

150 žalmů, 125 s nápěvy.

16. 1618 Danyel Karel z Karlspergka: Písně duchovní křesťanské

Písně Duchownj Křesťanské které se w Cýrkwi Krystové od lidu Božjho zpjwagi ... (Wytisštěné w Starém Městě Pražském v Danyele Karla z Karlsspergka.) Léta Páně: MDCXVIII. 12°. (72) l.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou, titulní list dvoubarevně. Dřevořez, iniciálky. Chorální notace rombická.

Na A 2a: Předmluva ... Anně ... Pana Symeona Wokáče z Chys a Sspicberku ... Danyel Karel z Karlsspergka ec.

Knihopis č. 13.135.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST S-25246:

tisk je přívazkem ke zpěvníku Nešpor český z r. 1617 (Nesspor Czeský kterýž se w každou Neděli zpjwa ... A při něm někteří Žalmové. Wytisštěn w Nowém Městě Pražském v Danyele Karla z Karlsspergka. Léta Páně 1617. 12°. (48) l. Knihopis č. 6.135). Počet listů (85).

87 písní, 1 s nápěvem.

17. 1619 Písně nábožné

(Písně nábožné.) (Wytisštěné w Starém Městě Pražském v Danyele Sedlčanského. 1619.) 12°. (12) l.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Iniciálky. Černá mensurální notace.

Na A 1a: Te Deum Laudamus.

Na A 4b: ... Pane Bože smiluj se ...

Knihopis č. 13.263.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST S-25246:

titulní list chybí. Tisk je druhým přívazkem ke zpěvníku Nešpor český z r. 1617 (Knihopis č. 6.135).
7 písní, 1 s nápěvem.

18. 1619 Písně pobožné

Písně pobožné k Čzasům těmto nebezpečným a pokussenj plným, přjležitě. Wytiss-těné v Danyeले Sedlčanského 1619. 12°. (50) l.

Český text vytištěn gotikou. Viněta, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Knihopis č. 12.842.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1-25245:

tisk je prvním přívazkem k tisku Horlivé modlitby z r. 1619(?) – horlivé Modlitby, kteréž wčas Wálek, aneb obleženj od Neprátel, ku Pánu Bohu od Lidu wěrného konány býti magj ... Wytisštěné v Danyeले Sedlčanského 16(19?). 12°. 24 str. Knihopis č. 5.812.

45 písní, 3 s nápěvy.

19. 1642 Český dekachord

Český Dekakord Neb Kancyonál na deset Djlůw přes celý Rok dle Slawnosti, času a důležitosti rozdělený ... Wytlačenj w Starém Městě Pražském w Impressy Giřjka Ssypaře. Léta Páně 1642. 4°. (3)-408-(8) str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Dřevořez, viněty. Bílá mensurální notace.

Na (1a): Urozenému a Statečnému Rytjři Panu Woldřichowi Skuhrowskému z Skuhrowa ... Giřjk Ssypař ...

Na (1a): Registrum aneb Pořádek těchto Pjsní ...

Knihopis č. 1853.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1-36810:

chybějí čtyři číslované strany (str. 5–8), jsou nahrazeny dodatečně vevázanými dvěma prázdnými listy. Tento tisk má jako přívazek Kancionál z r. 1642 vytištěný u Jiřjka Šipaře [Kancyonál a neb: Pjpsně Nowé Hystorycké na Dni obzwlasstnj Swátecnj přes celý Rok ... wytisštěné ... W Slawném Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. Anno Domini MDCXLII. 4°. 382-(7) str. Knihopis č. 4947], který obsahuje celkem 117 písní bez notace.

Provenience: na předním přidešti rukopisná poznámka Procházkza Ignác číslo 115 v Olešnici na Moravě.

287 písní, 73 s nápěvy.

20. 1659 Jan Amos Komenský: Kancionál

Kancyonál. To gest Kniha Žalmů a Pjsnj Duchownjch ... gazykem Českým složených a nynj spolu vydaných. W Amsterodámě V Krystofa Kunráda Léta MDCLIX. 12°. (27)-750-(1) str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova i některá česká slova vytištěna antikvou. Frontispice, viněty, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Na 2a: Nábožným wěrným Čechům pozdrawenj w Pánu ...

Na str. 203: Přjdawek Žalmů Dawidowých ...

Na str. 241: Zpěwů Nowozákonnjch Djl Prwnj ...

Na str. 261: Zpěwů Ewangelických Djl Druhý ...

Na str. 547: Zpěwů Ewangelických Djl Třetj ...

Na str. 606: Zpěwů Ewangelických Djl Čtwtřj ...

Na str. 722: ... Přjdawek Pjsnj prwe pozapomenutých a neb w nowě přisslých.

Knihopis č. 3710.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. Ks-50168:

na předním přidešti erbovní exlibris Jos. G. A. Szalatnay de Nagy Szalatna, nat. Anno MDCCCLXI Pragae. Od str. 743 až do konce chybějí tištěné číslované strany. Jsou nahrazeny šesti listy rukopisu nečíslovanými, na nichž dokončen rejstřík.

430 písní, 280 s nápěvy, 175 žalmů, z toho 130 s nápěvy.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. Ks-23589:

zcela úplný, bez frontispice před titulním listem.

21. 1674 Jiří Třanovský: Cithara Sanctorum

(Cithara Sanctorum. Pijsně duchownij Staré y Nowé ... K njmžto přidaný gsau Pijsně temeř wssecky z Německé Ržeči do nassi Slowanské, přeložené; S Naučenjm ... o Zpjwánj ... wydané od Kněze Giřjka Třanowského Služebnjka Páně, při Cyrkwi Swato-Mikuláské w Liptowé. Wytisštěn w Lewočy L. P. 1674.) 8. (16)-791-(25)-39-(8) str.

Český text vtištěn gotikou, latinská slova antikvou. Iniciálky, viněty, vlysy. Bílá mensurální notace.

Na (1b): Předmluwy na Kancyonál tento ...

Na str. (1): Prwnj Djl: Pijsnij Duchownijch ...

Na str. 237: Druhý Djl: Pijsnij Duchownijch ...

Na str. 343: Třetj Djl: Pjnsj Duchownijch ...

Na str. 731: Přjdawek Zialmůw ...

Na str. 786: Napomenutj Kantorům potřebné ...

Na (Bbb 7b): Registřjk na Pijsně Kancyonálu tohoto.

Knihopis č. 16.307.

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. E-V-11:

tisk zachován neúplný, má celkem 724–(41) stran, titulní list chybí. Na 1. (Ddd 1a) začíná samostatný přívazek pod názvem: „Kratké Modlitby s Swatého Pijnsma wybrané a na každý Deň vžytečné k vžywánj ... Wytisštěné w Lewočy v Samuele Brewera. Léta P. MDCLXXIV.“ 8°. (18) str. Tento přívazek obsahuje texty 12 modliteb.

Provenience: na listu (Bbb 7a) dole poznámka Daniel Sidonius, in Ecclesia Terstensis Minister.

481 písní, 187 s nápěvy.

22. 1687 Matěj Václav Šteyer: Kancionál český (2. vydání)

Kancyonál Český Wjce než dewět Set Pjnsj Na wssecky přes celý Rok Slawnosti Neděle a zaswěcené Swátky ... w sobě obsahujcý. ... Nynj podruhé K potěssenj a užjwánj pobožných Křestianů ... na swětlo wydaný. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Karla Gerábka Léta Páně 1687. 4°. (8)-1068-(14) str.

Český text vtištěn gotikou, latinská a francouzská slova antikvou. Iniciálky, vlysy, viněty. Bílá mensurální notace.

Na Nnnnnn 2a: Registřjk aneb Poznamenánj podlé Abecedy wssech Pjnsj ...

Na (Oooooo 4b): Tytulowé Pjnsj ...

Knihopis č. 15.936.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1-4319:

chybějí strany 1053–1056, jsou nahrazeny dodatečně vevázanými dvěma prázdnými listy. Dále chybějí strany 433–442 a str. 531–548, jež jsou nahrazeny dodatečně vevázaným jedním prázdným listem.

911 písní, 796 s nápěvy.

23. 1693 Václav Holan Rovenský: Capella regia musicalis

Kaple Králowská Zpěwnj a Muzykálnj w Ržečj a w gazyku Českém ... To gest: Kancyonál A Knjha Zpěwnj Na wssechny Swátky a Slawnostj Weyročnj Nynj w nowé wydané ... Od Wačlawa Karla Holana Rowenskýho Weyhradnjho Kostela Wssehradského Kapelmistra. Wytisštěn w Starém Městě Pražském w Welké Karlowé Kollegi v Giřjho Labauna Léta od Porodu Panenského 1693. (1694.) 2°. (54)–416 str.

Český text vtištěn gotikou, latinský text antikvou. Dřevořez, viněta, vlysy, iniciálky. Chorální notace rombická, kvadrátní, černá a bílá mensurální notace.

Na A 2a: Prředmluwa Jana Hynka Dlahoweskýho z Dlouhé Wsy Biskupa Milewjtánského ...

Na str. 413: Učzenj krzestjanske k Spasenj potřebné w Otázky a Odpowědj wersownj wvedené ...

Knihopis č. 1458.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3-409356:

má na počátku pouze 38 nečíslovaných stran, z toho strany 35–38 jsou prázdné. Pořadí číselovaných stran přehozeno: za str. 362 následuje str. 393, 394–414, za str.

414 pokračují strany 385, 386, 417, 388, 389, 390, 391, 392, 383, 394–416. Úplně chybějí tedy strany 363–382, strana 384 a 387. Za str. 416 následuje přivázaný jednolist: na přední straně nahoře dřevorez Madony s Ježíškem v ornamentálním rámci, pod ním text „Salve Regina“ s nápěvem v chorální notaci, na rubu „Pseň starodáwnj k S. Ssebestjánowi proti Ráné morové“ s nápěvem v chorální notaci. Knihopis tento přívazek nemá.

677 písní, 11 s nápěvy jednohlasými, 598 s nápěvy vícehlasými (případně s instrumentálním doprovodem).

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 10201: počet stran (10)—420, titulní list chybí, je nahrazen dodatečně vevázaným listem psaným strojopisem a obsahujícím znění titulního listu. Nečíslované strany na začátku tisku mají pouze texty písní bez nápěvů. Ke kancionálu je připojena vřadu samostatná složka (2 listy), která obsahuje rukopisný záznam písně k bolestné Panně Marii a dalších osm tištěných nečíslovaných stran, které patrně původně patřily na začátek zpěvníku, podobně jako „Pjsně Obecny pro každý čas“ na str. 417–420 kancionálu. Tato samostatná složka má celkem 5 písní, 3 s nápěvem jednohlasým a 2 s nápěvem vícehlasým.

683 písní, 585 s nápěvy.

24. 1697 Matěj Václav Šteyer: Kancionál český (3. vydání)

Kancyonál Český Wjce než dewět Set Pjsnj ... w sobě obsahujcý. ... Nynj potřetj K potěssenj a wjzwánj pobožných Křestianů Českého Gazyka Nákladem Dědictwj S° Wáclawa na swětlo wydaný. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Karla Geřábka Léta Páně 1697. 4°. (8)—1092—(15) str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Vlys, viněty, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Na str. (3): ... Giřjmu Ignácýusowi Pospichalowi ... str. (7)... Dědictwj Swatého Wáclawa.

Na (qqqqqq 5a): Registřjk aneb Poznamenánj podlé Abecedy wssech Pjsnj...

Na Ssssss 1b: ... Tytulowé Pjsnj...

Knihopis č. 15.937.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. Mn VIII 588 (knihovna minoritů v Brně): na předsádce rukopisný záznam sběratele lidových písní Františka Sušila s textem písně z Dialogu dvou formanů vydaného v r. 1542 (?).

Za str. 1092 následuje pouze dvanáct tištěných nečíslovaných stran, chybějí tedy tři strany rejstříku.

947 písní, 816 s nápěvy.

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 6339:

A 6339:

tisk neúplný, začíná až číslouvanou stranou 41 a končí stranou 1024, celkem má tedy 983 stran. Strany 521–526 jsou defektní, str. 527 a 528 defektní a vytrženy.

25. 1712 Matěj Václav Šteyer: Kancionál český (4. vydání)

Kancyonál Český Do Tisýc Pjsnj Na wsecky přes celý Rok Slawnosti Neděle a zawswěcené Swátky ... w sobě obsahujcý ... Nynj po čtwtřý ... Nákladem Dědictwj S° Wáclawa ... na swětlo wydaný. Tisštěný w Starém Městě Pražském v Karla Geřábka Léta Páně 1712. 4°. (8)—1140 — (16) str.

Český text vytištěn gotikou, latinská slova antikvou. Vlysy, viněty, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Na str. (8): Pjseň S° Wogtjecha Mučedlnjka Pražského Biskupa ...

Na str. 1: Pjsně Adwentnj.

Na (Yyyyyy 3a): Registřjk aneb Poznamenánj podlé Abecedy wssech Pjsnj...

Knihopis č. 15.938.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2—377598:

chybí osm nečíslovaných stran na začátku a dále tyto strany:

17–24, 49–52, 131–134, 147–150, 243–246, 291–294, 481, 482, 537, 538, 547, 548, 962–966.

Strany 545 a 546 defektní.

956 písní, 804 s nápěvy.

26. 1719 Jan Josef Božan: Slaviček rajský

Slaviček Rájský Na Stromě Žiwota Sláwu Tworcy Swému Prospěwugjcy
 To gest: Kancyonál A nebo: Knjha Pjsebnj... sebraná a spořádaná: Od Dwogi Cti
 hodného Kněze Jana Jozeffa Božana Faráfe Chraustowského. S Povolenjím Duchownj
 Wrchnosti. Wytisštěný w Hradcy Králově nad Labem v Wáclawa Tyběly 1719. 2°. (8)—843—(10) str.

Český text vtištěn gotikou, latinský text antikvou, titulní list dvoubarevně. Mědi-
 rytina, iniciálky, viněty. Bílá mensurální notace.

Na str. (5): Předmluva k Pobožnému Čtenáři.

Na str. (6) approbatio, dat. Aujezdae die 21. Mar. Anno 1716.

Na A 2a: Pjsně Adwentnj.

Na (1a): Regstřjk aneb Poznamenánj podlé Abecedy wssech Pjsnj tohoto Kancyo-
 nálu...

Na (4b): Tytulowé Rozgjmánj Pjsnj...

Knihopis č. 1247.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 3—32329:

na zadním příděščí erbovní exlibris hraběte Sporcka.

922 písní, 71 s jednohlasými nápěvy, 397 s vícehlasými nápěvy.

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 6335:
 titulní list defektní, chybí šest nečíslovaných stran na začátku a šest nečíslovaných
 stran na konci tisku, které obsahují rejstřík.

Za str. 843 následují pouze čtyři nečíslované strany.

27. 1727 Matěj Václav Šteyer: Kancionál český (5. vydání)

Kancyonál Český Do Tisýc Pjsnj Na wssecky přes celý Rok Slawnosti Neděle a za-
 swěcené Swátky... w sobě obsahugjcy... Nynj po pátý K potěssenj a vžjwánj po-
 božných Křestanů... Nákladem Dědictwj S. Wáclawa... na swětlo wydaný. Tisštěný
 w Starém Městě Pražském w Impressy Johanna Kamenického Léta 1727. 4. (8)—1094—
 14) str.

Český text vtištěn gotikou, latinská slova antikvou. Iniciálky, vlysy, viněty. Bílá
 mensurální notace.

Na str. (3): Předmluva k Laskawému Čtenáři...

Na str. 1: Pjsně Adwentnj.

Na (Rrrrr 4a): Registřjk aneb Poznamenánj podlé Abecedy wssech Pjsnj...

Knihopis č. 15939.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2—4320:

na přední předsádce rukopisný záznam písní „Pijsni po kazanj“, bez notace, na
 zadní předsádce rukopisný záznam písně „Pieseň Czasu Postního“, rovněž bez notace.
 968 písní, 792 s nápěvy.

28. 1764 Matěj Václav Šteyer: Kancionál český (6. vydání)

Český Kancyonál Do Tisýc Pjsnj, Na wssecky přes celý Rok Slawnosti, Neděle, a za-
 swěcené Swátky... w sobě obsahugjcy... Nynj po Ssesty K Potěssenj a Vžjwánj
 pobožných Křestianů... Nákladem Dědictwj S. Wáclawa... na Swětlo wydaný.
 W Praze Wytisštěný v Jana Karla Hraby, Gegjch Pánu Pánů Stawů Českých Im-
 pressora, Léta Páně 1764. 4°. (8)—1094—(14) str.

Český text vtištěn gotikou, latinský text antikvou, titulní list dvoubarevně. Ini-
 ciálky, viněty. Bílá mensurální notace.

Na (A 2a): Předmluva k Laskawému Čtenáři...

Na str. (1): Pjsně Adwentnj.

Na (Sssss 4a): Registřjk, Aneb Poznamenánj, podle Abecedy, wssech Pjsnj...

Na (Uuuuu 2b):... Tytulowé Pjsnj...

Knihopis č. 15940.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 2—377587:

tisk je typograficky shodný s pátým vydáním Šteyerova Kancionálu (1727).

968 písní, 792 s nápěvy.

29. 1784 Zpěvy normální

Normálnj Zpěwy, Letanye a Modlitby... Nynj znowu napraweny, a wytisstěny W Brně, w Dikasteriálnj Kněhotiskárně, w Jozefa Neumanna.

1784. 8°. (4)–50–(8) str.

Český text vytištěn gotikou, latinský text antikvou. Vlys, viněty, iniciálky. Bílá mensurální notace.

Na str. (3): Nařizenj... str. (4)... Ex Consilio Gubernii, w Brně dne 23. Dubna 1784, Ludwik hrabě z Kawryani.

Na D 2a: Nro 1. Melodie K Introitu, Glorya, Evangelium, a Kredo, k Obětowanj a Sanktus.

Knihopis č. 17.303a, 17.303b.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. ST 1–34543:

34 písní, 2 s vícehlasým nápěvem.

Exemplář Universitní knihovny Brno, sign. 1–37618:

počet stran 28–(8).

15 písní, 2 s vícehlasým nápěvem.

Hudební rukopisy v Hudebně historickém oddělení Moravského muzea v Brně:

1. 167? Jan Klabik: Český kancionál

Papír – 2. pol. 17. stol. – (286) ff – 30,2×19,2 cm – dřevěné desky potažené koží – barevné iniciálky – bílá mensurální notace – tři hlavní písáři. Český a latinský text.

Kancyonál czesky srownawagycy sě Znaucenim Wiry wsse Obecne Katolické krzesfanske a apostolske... Sepsan gest Odemne Jana Klabika Niekdeyssy^o Sauseda a Obywatele Miesta Zlyna ten czas Rektora Zčelychowského Anno 167... (pošk.). Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 6812: titulní list a některé další listy defektní. Na předním příděšti dřevořez kostela sv. Štěpána ve Vídni, pod ním německý text. Listy 7b, 8a, 8b, 51b, 92a, 93b, 118a, 119b, 130b, 167b, 172b, 206b, 221b, 250b jsou prázdné.

525 písní, 295 s nápěvy jednohlasými, 73 s nápěvy vícehlasými.

2. 1745 Písně chorální

Papír – 1745 – 54 ff – 25×16 cm – plátěná vazba poškoz. – iniciálky – bílá mensurální notace – dva hlavní písáři. Český a latinský text.

Pýsnie Choralni Spiewy obecny. Czelo-Roczny spiwany przmssy swatich: przipsane odemnie Matiege Frantcze Nespiewaczka. Leta panie Anno 1745.

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 11294: listy 52b, 53a a 54a jsou prázdné.

66 písní, 30 s jednohlasými nápěvy a s notovaným instrumentálním doprovodem (varhany, často i s generálbasovými značkami), 3 písně s vícehlasými nápěvy.

3. nedat. Vánoční písně

Papír – nedat. – (10)–456–(56) pp. – 17,6×21,3 cm – dřevěné desky potažené koží – chorální notace kvadrátní, bílé mensurální notace – tři hlavní písáři. Slovenský, maďarský a latinský text.

Vianočné piesně (nadsps na deskách).

Exemplář Hudebně historického oddělení Moravského muzea Brno, sign. A 11510: titulní list chybí. Z nečíslovaných stran na konci rukopisu jsou prázdné tyto strany: 1–12, 21–42, 45–49, 51. Číslované strany začínají stranou 50 a končí stranou 506. Z nich strany 67–73, 92, 94–97, 99–117, 142, 143, 151–161, 177, 179–195, 198–206, 209, 214, 250, 253, 254, 256, 276–299, 325–334, 342–345, 363, 372–387, 451–461, 469–493, 498 jsou prázdné. Chybějí strany 88–91, 162–165, 166–174, 196, 197, 212, 213, 390, 391. Na str. 50: Písně od sv. Duchu až do Vánoc.

Na str. (74): Pismi pri Obeti Omssi swatej za Zemrelich.

Na str. 118: Od sv. Ducha po celý rok.

Na str. 210: Adventní.

Na str. (251): Písne nabožne Pastoralne ...

Na str. (300): Písne nabožne ktore pres čas Postni ... spiwat sa maju.

Na str. (346): Piesné Na veľkú noc.

Na str. (392): Lytaniae Lauretanae ...

Na str. 462: Písne o Blahoslavené Panně Marii.

Na str. 494: Písne o sladkém jmenu Ježiš.

Provenience: na předním přidešti rukopisná poznámka Hemerka Ulrik, Regenschori, bez d. m.

214 písni, 116 s nápěvy (z nich 75 s varhanním průvodem).

